

*Гуменюк Ю.В., магістрант 1 року підготовки,
спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Вінницький інститут Університету «Україна»*

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА НАПРЯМКИ ЙОГО СТАБІЛІЗАЦІЇ

THE ECONOMIC AND FINANCIAL CONDITION OF THE ENTERPRISE: THE NATURE AND DIRECTIONS OF ITS STABILIZATION

Анотація. Розглянуто фінансово-економічний стан підприємства. Встановлено, що фінансово-економічний стан підприємства є комплексним поняттям, що залежить від багатьох факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність і розміщення коштів, реальні й потенційні фінансові можливості.

Ключові слова: підприємство, фінансовий стан, фінансові ресурси

Abstract. Considered the economic and financial condition of the company. It is established that the economic and financial condition of the enterprise is a complex concept that depends on many factors and is characterized by a system of indicators reflecting the availability and allocation of funds, actual and potential financial resources.

Keywords: enterprise, financial condition, financial resources

Постановка проблеми. Актуальність даної теми полягає в тому, що питання фінансово-економічного стану для підприємств України на сьогодні є найважливішим, тому що в умовах ринкових відносин зростає самостійність підприємств, їх економічна і правова відповідальність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед науковців, які приділяли значну увагу дослідженню фінансово-економічного стану підприємств, виокремимо таких, як Балатанов І. Т., Бейстайн Л. А., Бланк І. О., Ю. Брігхем, Карлін Т. Р., Ковальов А. П., Крейніна М. Н., Лахтіонова Л. А., Савицька Г. В., Савчук В. Т., Стоянова О. С., Р. Холт, Шеремет А. Д. та ін.

Виклад основного матеріалу. Фінансовий стан – це спроможність підприємства вести господарську діяльність на основі своєчасного погашення усіх видів заборгованості, раціональної структури капіталу і господарських засобів [1].

Фінансово-економічний стан підприємства оцінюється шляхом аналізу балансу. У балансі підприємства відображається склад ресурсів і джерела формування ресурсів. Співвідношення певних складових елементів активу і пасиву, а також взаємозв'язок між ними значно впливають на можливість підприємства вести правильну, ефективну господарську діяльність.

Фінансово-економічний стан підприємства є комплексним поняттям, що залежить від багатьох факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність і розміщення коштів, реальні й потенційні фінансові можливості. Його можна представити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами й ступінь раціональності їхнього розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності й своєчасного здійснення розрахунків за своїми обов'язками.

Фінансово-економічний стан залежить від зовнішніх і внутрішніх факторів. До основних зовнішніх факторів можна віднести економічні умови господарювання, кон'юнктуру ринку, економічну, фінансово – кредитну й податкову політику держави. До внутрішніх факторів належать склад і структура продукції і рівень її конкурентоздатності, розмір витрат, ефективність організації процесів виробництва, постачання й збуту, стан і структура майна й фінансових ресурсів, кваліфікація управлінського персоналу.

Економічна та політична нестабільність негативно впливають на фінанси та економіку підприємства, націлюючи їх на вирішення сьогоденних завдань, унеможливаючи побудову довгострокової стратегії розвитку. Але зі стабілізацією ситуації в країні актуальності набувають питання прогнозування діяльності підприємств та організації фінансів та фінансових показників з погляду їх перспективного розвитку [2].

Без прогнозування фінансово-економічних показників підприємство не має змоги планувати розвиток своєї матеріально-технічної бази, робити витрати, віддача від яких віддалена в часі від їх проведення (наприклад на науково – дослідницькі дослідно-конструкторські роботи, на вдосконалення технології виробництва, на купівлю цінних паперів, капітальні витрати в соціальну сферу тощо), розумно будувати свої господарські відносини з покупцями й постачальниками, банками, іншими партнерами. Так, жоден комерційний банк не надасть позичку підприємству, яке не може дати чіткого прогнозу свого фінансового стану на період до повернення заборгованості [3].

Під прогнозуванням фінансово-економічних показників розуміють передбачення обсягу та розміщення фінансових ресурсів підприємства на певний термін наперед шляхом вивчення динаміки розвитку підприємства як суб'єкта господарської діяльності на фоні реалій економічного життя суспільства та держави [4].

За рахунок прогнозування цих показників досягається стабільність в діяльності підприємства. Прогнозування прибутковості базується на інформації про прибутки, отримані в минулих періодах. За рахунок аналізу всіх джерел прибутку підприємства (реалізація готової продукції, напівфабрикатів, прибутки від операційної діяльності, від інвестиційної діяльності тощо) можна з прогнозувати показники прибутковості на наступний період (як на цілий рік, так і помісячно). Показники прибутковості дозволяють зкорегувати можливі зміни в структурі ресурсів підприємства, зростання інвестицій як власного капіталу, так і зовнішніх впливань до діяльності підприємства, стабілізувати фінансовий стан підприємства задля досягнення стратегічних цілей, тощо [4].

Серед основних напрямків покращення фінансово-економічного стану підприємства теорія та практика фінансів визначає збільшення його прибутку зарахунок:

- збільшення обсягу реалізації робіт, послуг;
- зменшення витрат на виробництво і реалізацію продукції, робіт, послуг;
- зменшення кредиторської заборгованості підприємства;
- аналізу використання ресурсів підприємства, собівартості продукції, робіт, послуг.

Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства.

Фінансово-економічний стан – найважливіший критерій ділової активності й надійності підприємства, що визначає його конкурентоздатність і потенціал в ефективній реалізації економічних інтересів всіх учасників господарської діяльності.

Зрозуміло, що в стійкому фінансовому стані зацікавлене, передусім, саме підприємство, фінансовий стан якого формується в процесі взаємовідносин із юридичними і фізичними особами. Відтак необхідно систематично, детально і в динаміці аналізувати фінанси підприємства, оскільки від поліпшення фінансового стану залежить його економічна перспектива.

Висновки. Стійка діяльність підприємства залежить як від обґрунтованості стратегії розвитку, маркетингової політики, від ефективного використання всіх існуючих в його розпорядженні ресурсів, так і від зовнішніх умов, до числа яких відносять податкову, кредитку, цінову політику держави та ринкову кон'юнктуру. Через церв якості інформаційної бази аналізу фінансового стану повинні виступати звіти, дані підприємства, деякі задані економічні параметри і варіанти, при яких змінюються

зовнішні умови діяльності, котрі потрібно враховувати при аналітичних оцінках та прийнятті управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства: навч. посібн. / І. М. Бойчик. – К. : Вид-во "Атіка", 2002. – 478 с.
2. Крамаренко Г. О., Чорна О. Є. Фінансовий аналіз. Підручник / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна. – К: Центр учбової літератури, 2008. – 392 с.
3. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: навчальний посібник / Б. Є. Грабовецький. – К: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
4. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. / – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 314 с.
5. Венгільський О. С. Санація підприємств України / О. С. Венгільський // Міжнародний центр приватизації, інвестицій та менеджменту. – 2009. – Вип. 3. – С. 113-136.